

Overweging bij 1 Samuël 17

Zondag 28 april 2024

Ds. Dick Sniijders

Gemeente van Christus,
Zijn er reuzen die wij op ons af zien komen?
Die de spot drijven met wat ons lief is?
Die dreigen te vernietigen wat we hebben opgebouwd?
Risico's, machten, krachten.

Welke reuzen zijn dat dan?
Een wereldwijd complot? De elite? De migranten?

Wat laten we ons door anderen voorspiegelen als een reus, een machtige reus waar we allemaal tegen moeten vechten, terwijl we het niet eens een probleem hoeven noemen, maar een punt die gewoon om een oplossing vraagt?
Ieder kijkt vanuit het eigen perspectief en het eigen belang.
We moeten regelen wat nodig is, ook als dat onaangenaam is.

We lazen een bijzonder verhaal dat laat zien dat de mensen in de Bijbelse tijd bepaald niet zachtzinnig waren.
Het is een legendarisch verhaal dat bedoeld is om de grootsheid van David te onderstrepen, zijn vertrouwen op God en daarmee zijn geschiktheid als koning.
Als David het niet gedaan heeft, had hij het gedaan kunnen hebben, wil de schrijver zeggen.
Het verslaan van Goliat wordt elders in de Bijbel toegeschreven aan ene Elchanan, de zoon van Jari, die ook uit Betlehem kwam.

2 Samuël 21: 19

Tijdens een andere veldslag tegen de Filistijnen, opnieuw bij Gob, werd Goliat uit Gat gedood door Elchanan, de zoon van Jari, uit Betlehem. De schacht van Goliats speer was zo dik als de boom van een weefgetouw.

Als de boeken Samuël herschreven worden, wordt deze dubbelheid opgemerkt en wordt beweerd dat deze Elchanan de broer van Goliat heeft gedood die een speer had die net zo dik was als die van Goliat.

1 Kronieken 20: 5

Tijdens een andere veldslag tegen de Filistijnen werd Lachmi, de broer van Goliat uit Gat, gedood door Elchanan, de zoon van Jair. De schacht van Lachmi's speer was zo dik als de boom van een weefgetouw.

Hoe dik is dat dan?
De boom van een weefgetouw was 5 à 6 centimeter dik.
Nu we het toch over maten en getallen hebben:
Goliat was zesendeel el lang, dat is ruim drie meter.
De gemiddelde lengte in die tijd was 160 cm.
Het schubbenpantser van Goliat woog 5000 sjekel.
Eén sjekel is 10 tot 12 gram, dus 5000 sjekel is 50 à 60 kilo.
De punt van zijn speer woog 600 sjekel, dat is dan 6 à 7 kilo.

Ten opzichte van Goliat zal David niet groot geweest zijn, maar het beeld van een kleine herdersjongen moeten we toch wat bijstellen.

Nadat hij Goliat dodelijk heeft getroffen met een steen en de reus voorover op de grond gevallen is, rent hij op Goliat af, buigt zich over hem heen, trekt diens zwaard uit de schede, geeft hem de genadestoot en slaat hem zijn hoofd af.

Daar is hij blijkbaar niet te klein voor.

Er volgt een slachting onder de Filistijnen en David neemt het hoofd van Goliat mee, brengt het naar Jeruzalem en ook de wapens van Goliat legt hij in zijn tent.

Vanaf die tijd is David geen herder meer, maar legeraanvoerder in dienst van Saul.

Al onze angsten zijn als reuzen die ons uitdagen en uitlachen.

Er zijn een heleboel situaties waarin we ons bedreigd en klein voelen, niet opgewassen tegen wat op ons af komt.

Het is een symboolverhaal.

Dat betekent dat het niet alleen over David en over Goliat gaat, maar dat het ook over onszelf gaat, over mensen en situaties die ons doen denken:

'Hé, dat is nou net een David, of: dat is nou net een Goliat.'

Hoe kan ik met die Goliat omgaan?

Hoe kan ik die reus verslaan?

En zal ik die reus verslaan?

Er is echt gevaar en er zijn echt vervelende mensen en er zijn echt moeilijke situaties.

Ja, David stapt er maar op af en hij zegt dat God hem wel zal helpen zonder zwaard en zonder speer. Het is onverstandig wat hij doet, maar toch verslaat hij die grote reus.

Was hij zo bedreven met de slinger?

Heeft hij geluk gehad of hij had echt hulp?

Op onze vaardigheid, op dat geluk of op die hulp kunnen wij niet altijd vertrouwen.

We horen veel verhalen van mensen die het gevoel hebben er alleen voor te staan.

Verhalen van mensen die het geschimp en gescheld maar moeten nemen, de dreiging en het gevaar.

Verhalen van mensen die er toch onderdoor gaan.

We weten niet hoe onze levensweg zal zijn.

We kunnen natuurlijk niet alles aan.

David verslaat de reus terwijl hij op God vertrouwt.

Maar hij doet tegelijk iets anders.

We lezen dat David de reus Goliat tegemoet gaat.

Die reus heeft hij nog nooit eerder gezien of gehoord.

Hij schrikt ervan, maar hij sluit er zijn ogen niet voor en loopt er niet voor weg.

Hij pakt het aan als een situatie die hij kent in zijn werk als herder.

Leeuwen en beren heeft hij al eerder verjaagd.

Zo zal hij ook deze reus verjagen.

Hij heeft een slinger en een steen en hij zoekt geschikte steentjes.

Meer heeft hij niet; meer hoeft hij niet.

We kunnen net als David in onbekende situaties een nieuwe stap maken door uit te gaan van wat we al geleerd hebben en wat we eerder hebben gedaan.

Door dicht bij onszelf te blijven.

Door ons niet gek te laten maken door wat anderen zeggen.

Door ons niet een te ruime jas te laten aanmeten.

Het staat dan wel mooi, maar we kunnen het niet dragen;

we kunnen het niet aan.

Het past misschien wel bij een ander, maar het past niet bij ons.

Zo kunnen we toch iets leren van het verhaal, ook al hebben wij misschien niet het vertrouwen op God zoals David heeft en ook al ervaren wij niet dezelfde hulp.

We leren ervan om ons niet groter voor te doen dan dat we zijn, of sterker, of machtiger.

We leren er ook van om ons niet te klein te voelen of klein te maken.

We mogen er zijn zoals we zijn.

En het leven in onze kwetsbaarheid tegemoet gaan.

Toch ook in vertrouwen op God.

En dan denk ik aan Jezus, die zoon van David wordt genoemd.

De reus leek hem verslagen te hebben.

Maar Jezus stond weer op tot nieuw leven, sterker dan de reus, sterker dan de dood.

Amen.